VIIKONVAIHDE

PASSIPAIKALLA

Sormet ristissä

Jyrki Kataisen (kok.) hallituksen alkutaipaleella keskusta teki sille välikysymyksen lasten kotihoidon tuen leikkaamisesta. Hallitus kiisti närkästyneenä kaikki tuollaiset aikeet opposition houreena.

Hallituksella oli vannoessaan sormet selän takana ristissä. Kansantalouden ykkösasiantuntijaksi Ruotsista pestattu **Juhana Vartiainen** oli lausunut tavoitteen ääneen. Valtiovarainministeriö ei koskaan luovu pinttymistään.

Kotihoidontuen säilyminen markkinoitiin tuolloin ministeri **Päivi Räsäsen** (kd.) saavutuksena. Sittemmin Räsäsen ansiolistalle on kertynyt kaksi paljon suurempaa menestystä: Liikkuvan poliisin lakkauttaminen ja kymmenien tuhansien ihmisten karkottaminen evankelisluterilaisesta kirkosta. Pienen puolueen ministerille se on oikeastaan kylliksi.

Rehula herätti

Vastikään sosiaaliministerinä toiminut **Juha Rehula** (kesk.) epäilemättä tunsi valtiovarainministeriön leikkaussuunnitelmat. Hänen välikysymyksensä ennen kunnallisvaaleja vaikutti kotihoidontuen säilymiseen vähintään yhtä paljon kuin ministeri Räsänen.

Rehulan ja toisen sosiaalipoliitikon **Annika Saarikon** toimeliaisuus oli käytännössä ainoa elämänmerkki keskustan ensimmäisen oppositiovuoden aikana. Valtaosa eduskuntaryhmää lojui vaalitappion jälkeisessä syvässä koomassa.

Seuraavana kesänä parivaljakon uurastus palkittiin puoluekokouksen varapuheenjohtajaäänestyksessä.

Monet keskipolven kansanedustajat eivät tajua, että politiikan tekotapa on muuttunut. Opposition työkenttä on eduskunnan istuntosali. Valiokuntatyökin pohjustetaan nykyisin täysistunnossa.

Hyvä esimerkki on perussuomalaisten **Pirkko Mattila**, joka parissa vuodessa nousi omalla työllään takarivistä valiokunnan puheenjohtajaksi. Nyt hän on uskottava ministeriehdokas seuraavaan hallitukseen.

Vastuuta, ei kohellusta

Esko Ahon (kesk.) hallitus markkinoi ratkaisujaan aina ”ainoana vaihtoehtona”. Todellisuudessa vaihtoehtoja oli, joskin kaikki olivat huonoja. Kun valtiovarainministeri **Iiro Viinanen** (kok.) ajoi ainoana vaihtoehtona ay-liikkeen romuttamista, SAK todisti, ettei se ollut vaihtoehto ollenkaan.

Suomeen on luotu uutterasti kriisitietoisuutta. Nyt on lipsahdettu kriisihysterian puolelle. Valta siirtyy virkamiehille, jotka saavat läpi mitä tahansa.

Keskustan puheenjohtaja **Juha Sipilä** ilmoitti, että selvityksiä on tarpeeksi, nyt hallituksen pitää tehdä päätöksiä. Tuo on vastenmielistä populismia ja osoittaa Sipilän kokemattomuutta tai vastuuttomuutta.

Kriisiaikoina on selvityksiä tehtävä entistäkin huolellisemmin. Poliitikkojen vastuulla on valita, kenen selvityksiä uskotaan, kun arviot kestävyysvajeestakin vaihtelevat miljarditolkulla.

Kahlehditun osa

Kansanedustajat **Lasse Männistö** (kok.) ja **Sanni Grahn-Laasonen** (kok.) saivat hyvin läpi ehdotuksensa turhien lakien karsimisesta. Erityisesti Grahn-Laasosta pitää onnitella. Harvoin äitiyslomalainen pääsee poliittisilla avauksillaan julkisuuteen.

Kyseessä on klassinen silmänkääntötemppu. Oppositio esittää joka vuosi useamman lain ja typerän pykälän hylkäämistä. Sitä pidetään joutavana politikointina.

Onneksi eduskunta on viime vuosina ryhdistäytynyt. Ministeriöiden virkamiesten hölmöimpiä pykäliä muutetaan hallituspuolueiden johdolla tai myötävaikutuksella. Paljon vähäjärkistä on jäljellä, kuten linja-autojen turvavyöpakko.

Moni kansanedustaja huolehtii sydämensä pohjasta minkkien häkkitiloista ja kalkkunoiden kuljetuskopeista. Luultavasti tämä kansanedustaja ei ole koskaan matkustanut kesäkuumalla täpötäydessä linja-autossa satoja kilometrejä yhteen asentoon kahlehdittuna.

Linja-autoliikenteen vapauttaminen tuskin tätä ongelmaa lainkaan helpottaa. Itse antaisin epäröimättä Paunun väljille busseille monopolin tai säätäisin ne ihmiskuljetuksen vähimmäisnormiksi.

PEKKA ALAROTU

VIIKON VÄRSSY

Eipä Suomen Sampo saata ehtyä kun uusimme työtä huonosti tehtyä vuotava katto tahi homeinen talo vastuun periaate, aina yhtä jalo tekijä lähtee, huonosti muistaa selittely priimaa, hyvin luistaa korvat luimuun päättäjillä aroilla taas sutta elvyttävät verovaroilla ja kun verorahakaan ei enää riitä jo lainaluukuille luikkivat siitä

JUHA AALTOILA

MT 50 VUOTTA SITTEN – LA 31.8.

Metsätöissä 45 000 työntekijää

Työvoimatilanne metsätöissä oli viime viikon lopussa suunnilleen viimevuotisissa määrissä. Kokonaistyövoima metsä- ja uittotöissä oli nyt n. 45 000 työntekijää, mitä vastaa 44 000 vuosi sitten. Puutavaran teossa oli nyt 27 000, uitoissa 4 800 ja erilaisissa muissa, kuten metsänhoitotöissä, 13 500.

Suomalaiset luultua onnellisempia

Mielikuva synkistä suomalaisista ei vastaa todellisuutta, sanoo onnellisuusprofessori Markku Ojanen. Kansainvälisissä tutkimuksissa loistamme onnellisimpien sijoilla.

SAARA OLKKONEN

Lintujen huolettomuudesta voisi ihminenkin ottaa oppia. ”Onnellinen ei haikaile menneisyyteen eikä tulevaisuuteen, että siellä asiat olisivat jotenkin paremmin”, emeritusprofessori Markku Ojanen toteaa.

LEMPÄÄLÄ

Pohjolan perukoilla asuu melankolinen, kateellinen ja sulkeutunut kansa, jolla on heikko itsetunto. Tätä mielikuvaa me itse usein puheissa ruokimme.

”En tosiaan tiedä, mistä tämä käsitys tulee, sillä se on ihan puuta heinää”, tuhahtaa psykologian emeritusprofessori **Markku Ojanen**, joka on onnellisuuden tutkimuksen pioneereja Suomessa.

Kansainväliset tutkimukset nimittäin todistavat, että suomalaiset sinnittelevät sisukkaasti vuodesta toiseen onnellisimpien kansallisuuksien joukossa.

Onnea ongelmien keskellä

Samaan aikaan tilastot kertovat, että meillä riittää ongelmia vaikka muille jakaa, päihderiippuvuuksista työuupumukseen. Pelkästään masennuslääkkeitä käyttää yli 400 000 suomalaista.

”Kerran laskin kaikki yhteen, ja sain tulokseksi, että 101 prosenttia suomalaisista kärsii jostakin ongelmasta”, Ojanen naurahtaa.

”Kyse on varmasti jonkinlaisesta kasautumisilmiöstä. Silti se on kummallinen paradoksi, että samanaikaisesti ihmisillä on aikamoisia kremppoja ja murheita, ja kuitenkin he sanovat olevansa tyytyväisiä elämäänsä.”

Tunnetta ja tyytyväisyyttä

Yksi selitys voi löytyä onnellisuuden käsitteestä, jonka määrittely on vaikeaa. Ojanen erottaa tunneonnen ja tyytyväisyysonnen toisistaan.

”Tunneonni on sitä, joka on koko ajan pienessä liikkeessä ja väpätyksessä. Se reagoi hetkellisiin tapahtumiin, joita tulee ja menee. Tyytyväisyysonni on taas tulkinta siitä, mitä elämä on yleisesti antanut ja ottanut.”

Suomalaiset lienevät siis tyytyväisiä elämään kokonaisuutena, vaikka vaikeuksia olisikin. Seuraa hyviä ja huonoja uutisia onnea etsiville.

”Tunneonnea pystyy säätelemään helpommin, kun taas tyytyväisyysonni muuttuu paljon hitaammin.”

Jälkimmäistä eivät hetkauta pienet tai välttämättä isommatkaan vastoinkäymiset, toisaalta sen tasoa on myös vaikeampi nostaa. Palkankorotus, rakastuminen tai onnellisuusoppaiden pikaniksit vaikuttavat yllättävän vähän.

”Yhdysvalloissa on tutkittu tyytyväisyyttä jo 1940-luvun lopulta lähtien. Sinä aikana vaurous on lisääntynyt ja yhteiskunta kehittynyt, mutta ihmisten kokema onnellisuus on pysynyt silti samalla tasolla.”

Onni pakenee etsijää

Onnellisuuden tielle voi silti osua mutkia. Yksinäisyys ja vastoinkäymisten kasautuminen vähentävät luonnollisesti tyytyväisyyttä. Uusimmista härveleistä ja pankkitilin muhkeasta saldostakaan tuskin on pysyvämpää iloa.

”Tutkimusten mukaan onnellisuus laskee sitä enemmän, mitä enemmän ihmisellä on materialistisia asenteita.”

Onnellisuuden tavoittelu itsessään on yksi todellisista onnen esteistä. Jos onni kuvitellaan suurten huippuhetkien täyttämäksi ideaalitilaksi, sitä on mahdoton saavuttaa.

Ihmiseltä jää helposti näkemättä se, mitä hänellä on tässä ja nyt.

Kiitollisuutta läheisille

Onnellisuusprofessorilta on tivattu onnen salaisuutta satoja kertoja. Raflaavia neuvoja hän ei suostu antamaan, kehottaa vain olemaan murehtimatta omaa onnellisuuttaan liiaksi.

”Mielestäni onnellinen ihminen ei haikaile menneisyyteen eikä tulevaisuuteen, että siellä asiat olisivat paremmin. Hän ei kiusaa itseään omaan minään liittyvillä kamalilla kysymyksillä ja pohdi jatkuvasti tilaansa.”

Katse kannattaa kääntää toisiin ja antaa hyvän kiertää.

”Jos juuri nyt ei ole mitään suurempia murheita, silloin kannattaa olla kiitollinen ja osoittaa se heille, ketkä ovat osallisina: puoliso, lapset, ystävät, läheiset ja työtoverit. Kiitollisuutta ei ole koskaan liikaa.”

Myös oman keskinkertaisuuden hyväksyminen auttaa.

”Olemme toki ainutlaatuisia ihmisiä omalla tavallamme, mutta emme me kaikki voi huippuja olla. Eikä huipullakaan niin hauskaa ole kun miettii, miten tuskallista nerojen elämä on usein ollut.”

HENNA VAINIO

KUKA?

Onnellisuusprofessori Markku Ojanen

Tampereen yliopiston psykologian emeritusprofessorin erikoisalaa ovat onnellisuus, hyvinvointi, positiivinen psykologia ja mielenterveyden kysymykset.
Ojanen on julkaissut kolmisenkymmentä kirjaa ja pitänyt yli 300 yleisöluentoa.
Julkisuus on tuonut Ojaselle lempinimen ”onnellisuusprofessori”.
Tänä vuonna julkaistuista kirjoista Murra onnellisuuden esteet käsittelee onnen esteitä ja niiden voittamista. Onnellisuuden käsikirja käy läpi onnellisuusohjeiden hyötyä ja hyödyttömyyttä.

Maanviljelijäpojasta kasvoi maailmanparantaja

”Maanviljelys on pitänyt haihattelijan jalat maassa”, naurahtaa lempääläinen psykologian emeritusprofessori **Markku Ojanen**, joka viljeli maata opiskelun ja uran ohessa 1980-luvulle asti.

Kotitila Tammelassa on yhä toinen koti, jossa voi rentoutua metsätöissä ja huristella vuosimallin 1960 Fordson Dexta -traktorilla.

Sotaorpona syntynyt Ojanen otti äitinsä ja enonsa avustuksella jo 14-vuotiaana vastuuta 70 hehtaarin tilasta, jonka isä oli hankkinut ennen kaatumistaan jatkosodassa.

”Hommaa riitti, mutta ei siihen varsinaista tragediaa liittynyt. Vaikka eno oli sairaalloinen ja jouduin tekemään aika usein raskaimmat työt, siinäkin oli se hyvä puoli, että kunto koheni.”

Usko ja perhe voimana

Töissä hankittu kunto myös auttoi koulukiusaamisesta kärsinyttä poikaa.

”Sen jälkeen ei kukaan pystynyt kiusaamaan ainakaan fyysisesti, kun työnsin kuulaa pari metriä pidemmälle kuin muut.”

Kokemuksilla saattoi olla vaikutuksensa ammatinvalintaan.

”Sitä joutui paljon miettimään, että mikä minussa oikein on vikana, kun olen niin hyvä kiusanteon kohde.”

Päällimmäiseksi jäi kuitenkin tunne siitä, että maalla vietetty lapsuus antoi hyviä eväitä. Tilanpidossa oppi vastuuntuntoa ja työteliäisyyttä.

”Kristinusko ja perhe ovat minulle tärkeitä voimanlähteitä”, kahden aikuisen pojan ylpeä isä nimeää tukipilareikseen.

Melankoliaan taipuvainen

Intohimoinen tutkija ei ole malttanut luopua työstä eläkkeellekään, vaan uusia kirjoja syntyy yhä tiiviissä tahdissa.

”Eihän minua ole olemassakaan, kun kirjoitan. Flow-tila, ajan riento, on aika arvokas asia, sillä siinä ei ehdi kiinnittämään huomiota itseensä ja tulkitsemaan asioita liikaa, mihin taas ahdistuneet ja masentuneet ihmiset usein kietoutuvat.”

Liikunnan lisäksi Ojanen harrastaa elokuvia.

”Vanhan ajan länkkärit ovat suosikkejani. Olen varmaankin aika romanttinen mies, joka haluaa, että hyvä voittaa pahan.”

Tavallista tallaajaa lohduttanee tieto, ettei onnellisuusprofessorikaan ole aina onnensa kukkuloilla. Ojanen tunnustautuu melankoliaan taipuvaiseksi maailmanparantajaksi.

”Sitä havahtuu usein maailman ja oman itsensä rikkinäisyyteen.”

HENNA VAINIO